

ปัจจัยทางจิตวิทยาและปัจจัยอื่น ๆ

เกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยา ซึ่งน่าจะมีผลต่อการศึกษาระดับสูงของเด็กวัยรุ่น ได้แก่ความเชื่อในสิ่งนอกเหนือธรรมชาติ การรับสื่อสารต่าง ๆ เช่น การรับฟังวิทยุ การอ่านหนังสือพิมพ์ การดูภาพยนตร์และโทรทัศน์ เป็นต้น และความ เป็นใหญ่ภายในบ้านระหว่างสามีและภรรยาในการตัดสินใจพิจารณาการศึกษาต่าง ๆ ภายในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพิจารณาเรื่องการศึกษาของบุตร ซึ่งจะได้ศึกษาเป็นลำดับต่อไป

๑. ความเชื่อในสิ่งนอกเหนือธรรมชาติ จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Elder Jr.^{๑๔} ได้ศึกษาในกลุ่มของพวกเด็กเม็กซิกัน-อเมริกัน กล่าวถึงว่าปัจจัย การเชื่อโชคลาง อิทธิพลภายนอกสิ่งแวดลอมตามธรรมชาติ อันเป็นลักษณะที่มี อยู่ประจำในทุกคนชนบท พวกที่ทำงานประเพณีไร่แรงกายซึ่งมีอิทธิพลต่อการ ศึกษา ของบุตรสาว ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อในสิ่งนอกเหนือ ธรรมชาติ ได้จากคำถามจากการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน ดังนี้

- ทานเชื่อหรือไม่ว่า "คนที่ห้ามกล่าวจันรำรายนั้น ขึ้นกับดวงชะตาของเขา"

โดยมีแนวคิดว่ามีค่าที่มีความเชื่อในเรื่องนี้ น่าจะเป็นผู้ที่เห็นความสำคัญ ของการศึกษาของบุตรน้อย ส่วนบิดาที่ไม่มีความเชื่อในสิ่งนอกเหนือธรรมชาตินั้น เป็นผู้ที่มีความลึกลับขมขื่น ไร้เหตุผล ซึ่งยอมมองเห็นความสำคัญในการศึกษาของ บุตรมากกว่า ผลของตัวเลขในตาราง ๒๑ เปรียบเทียบระหว่างบิดาที่มีความ เชื่อกับไม่เชื่อในเรื่องนี้ จำนวนร้อยละของบุตรที่บิดามีความเชื่อจะมีอัตราการเรียน ต่ำกว่าบุตรที่บิดาตอบว่าไม่เชื่อ คือ ๑๖.๓ และ ๑๘.๓ ตามลำดับ และใน ระดับความเชื่อที่มากขึ้นไปอีก พบว่า ยังมีอิทธิพลความแตกต่างในเรื่องการศึกษาต่อ

^{๑๔}Elder Jr. loc. cit.

ตารางที่ ๑๑ จำนวนร้อยละของผู้ที่เรียนต่อจากกรณีศึกษาภาคบังคับ จำแนกตามกลุ่มอายุ เพศ และความเชื่อตั้งนอกเหนือธรรมเนียมของบิดา

กลุ่มอายุ	เพศ	ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องดวงชะตา					รวม
		เชื่ออย่างยิ่ง	เชื่อ	เฉย ๆ	ไม่เชื่อ	ไม่เชื่ออย่างยิ่ง	
๑๑ - ๑๓	ชาย	๑๖.๗ (๓๖)	๑๘.๐ (๕๔)	๗.๗ (๑๖)	๒๓.๓ (๗๐)	* (๓)	๑๘.๕ (๑๘๐)
	หญิง	๕.๖ (๓๖)	๕.๗ (๒๒)	๘๐.๐ (๕)	๑๕.๘ (๒๖)	* (๓)	๑๖.๐ (๑๓๖)
	รวม	๑๑.๖ (๓๖)	๑๘.๑ (๑๒๐)	๑๖.๗ (๕๖)	๑๙.๖ (๕๖)	๕๐.๐ (๖)	๒๔.๕ (๑๓๖)
๑๔ - ๑๖	ชาย	๑๖.๗ (๓๖)	๒๐.๘ (๕๓)	๐.๐ (๔)	๒๒.๖ (๑๘)	* (๒)	๒๐.๗ (๑๑๑)
	หญิง	๑๓.๓ (๓๐)	๗.๕ (๓๘)	๗ (๕)	๑๕.๘ (๑๘)	* (๓)	๑๑.๓ (๕๕)
	รวม	๑๕.๐ (๖๖)	๑๕.๓ (๙๑)	๔.๓ (๑๖)	๑๘.๑ (๓๗)	๒๐.๐ (๕)	๑๕.๘ (๒๐๘)
๑๗ - ๑๘	ชาย	๑๘.๓ (๒๑)	๘.๘ (๓๘)	๐.๐ (๗)	๓๑.๖ (๑๘)	* (๒)	๑๑.๕ (๑๑๘)
	หญิง	๐.๐ (๒๖)	๓.๖ (๓๑)	๒๕.๐ (๘)	๕.๕ (๑๗)	* (๑)	๕.๐ (๓๕)
	รวม	๗.๐ (๕๓)	๖.๑ (๖๕)	๑๓.๓ (๑๕)	๑๘.๕ (๓๖)	* (๓)	๘.๗ (๑๕๓)
รวม	ชาย	๑๖.๐ (๔๗)	๑๘.๓ (๑๘๕)	๒.๑ (๔๘)	๒๕.๓ (๖๗)	๒๕.๖ (๗)	๑๖.๗ (๓๖๕)
	หญิง	๖.๘ (๔๘)	๗.๖ (๑๓๑)	๒๕.๘ (๑๗)	๑๒.๕ (๖๐)	๒๕.๖ (๗)	๕.๕ (๓๑๕)
	รวม	๑๑.๕ (๑๓๕)	๑๖.๓ (๒๗๖)	๕.๖ (๖๕)	๑๘.๓ (๑๒๕)	๒๕.๖ (๑๕)	๑๓.๐ (๖๘๐)

* หมายความว่า อย่างต่ำกวา ๕

จากภาคบังคับของบุตรยิ่งขึ้นไปอีก คือร้อยละ ๑๑.๔ และ ๒๔.๖ ในครอบครัวที่มีคา
 ทอบเชื่ออย่างถึง และไม่เชื่ออย่างถึงตามลำดับ แต่อย่างไรก็ดี เนื่องจากผู้ที่ตอบ
 ไม่เชื่ออย่างถึงมีจำนวนตัวอย่างน้อยมากเพียง ๑๔ คน อาจมีความคลาดเคลื่อนได้
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอายุ ๑๑ - ๑๓ ปี มีจำนวน ๖ คน เป็นผู้ที่เรียนต่อ ๓
 คน อีกรางสูงถึงร้อยละ ๕๐ และในกลุ่มอายุ ๑๔ - ๑๖ ปี มีผู้เรียนต่อ ๑ คน
 จากตัวอย่างทั้งหมด ๕ คน ส่วนในกลุ่มอายุ ๑๗ - ๑๘ ปี มีจำนวนตัวอย่างน้อยมาก
 เพียง ๓ คน จึงไม่แสดงตัวเลขในที่นี้

ส่วนผู้ที่ตอบเฉย ๆ กลับปรากฏว่าอัตราส่วนการศึกษาคือจากภาคบังคับของ
 บุตรค่าที่สุด คือร้อยละ ๘.๒ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่ตอบเฉย ๆ เป็นผู้ไม่ค่อยสน
 ใจเรื่องต่าง ๆ ไม่มีความคิดเห็น มีแนวโน้มในทางเป็นพวกอนุรักษนิยม โดย
 เฉพาะอย่างยิ่งบุรุษชายที่อายุ ๑๔ - ๑๖ ปี และ ๑๗ - ๑๘ ปี จะไม่มีผู้ศึกษาต่อ
 เลย แต่ในบุรุษหญิงอายุ ๑๔ - ๑๖ ปี จำนวน ๔ คนเป็นผู้ที่เรียนต่อ ๑ คน และ
 ในกลุ่มอายุ ๑๗ - ๑๘ ปี ๔ คน เป็นผู้ที่เรียนต่อ ๒ คน ซึ่งความแตกต่างในเรื่อง
 เพศของกลุ่มอายุทั้งสองนี้ เนื่องจากว่าจำนวนตัวอย่างน้อย ทำให้ไม่อาจวิเคราะห์
 ให้เห็นอย่างชัดเจนได้

๒. การอ่านหนังสือพิมพ์ของบิดา ในสังคมชนบท การอ่านหนังสือพิมพ์ย่อม
 แสดงพื้นฐานการศึกษาของแต่ละบุคคล ส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้มีการศึกษาสูงกว่าชั้น
 ประถมปีที่ ๔ ขึ้นไป ประกอบอาชีพราชการ และมีฐานะทางเศรษฐกิจอีกด้วย
 ทำให้เขามีโอกาสได้อ่านหนังสือพิมพ์ การอ่านหนังสือพิมพ์เป็นการได้ความรู้ และ
 เป็นการติดต่อกับโลกภายนอกได้มากขึ้น ซึ่งมีผลต่อการศึกษาในชั้นสูงของบุตรด้วย

จากตาราง ๒๒ พบว่า ในกลุ่มที่มีบิดาอ่านหนังสือบ่อย คือเกือบทุกวัน ทำ
 ให้เขามีความคิดอันกว้างขวาง อัตราการเรียนต่อของบุตรสูงที่สุดถึงร้อยละ ๘๙.๒
 และลดลงตามลำดับในกลุ่มที่อ่านไม่บ่อย เพียงนาน ๆ ครั้ง อัตราส่วนการศึกษาคือ
 จากภาคบังคับของบุตรมีจำนวนร้อยละ ๑๒.๑ ผู้ที่ไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์เลย แต่ก็

ตารางที่ ๒๒ จำนวนร้อยละของบุตรที่เรียนจบจากการศึกษาภาคบังคับ จำแนกตามกลุ่มอายุ เพศ และการอ่านหนังสือพิมพ์ของบิดา

กลุ่มอายุ	เพศ	การอ่านหนังสือพิมพ์ของบิดา				
		น้อย	ไม่บ่อย	ไม่เคยอ่าน	อ่านหนังสือไม่ออก	รวม
๑๑ - ๑๓	ชาย	๓๕.๕ (๑๓)	๒๖.๗ (๕๔)	๑๕.๖ (๕๖)	๘.๓ (๒๔)	๑๕.๖ (๑๕๕)
	หญิง	๕๒.๑ (๑๙)	๓.๘ (๕)	๑๖.๘ (๒๕)	๖.๖ (๒๐)	๑๖.๕ (๑๖๙)
	รวม	๔๖.๗ (๓๒)	๑๕.๖ (๑๖)	๑๖.๑ (๒๕)	๓.๕ (๕)	๑๕.๗ (๒๕๕)
๑๔ - ๑๖	ชาย	๓๑.๕ (๗)	๑๗.๖ (๔๗)	๑๗.๗ (๒๕)	๘.๓ (๒๔)	๑๕.๗ (๑๑๖)
	หญิง	๕๓.๘ (๑๖)	๓.๕ (๓)	๖.๖ (๒)	๕.๖ (๒๖)	๑๖.๖ (๕๕)
	รวม	๕๖.๖ (๒๓)	๑๖.๕ (๒๕)	๑๖.๗ (๕๖)	๖.๕ (๒๖)	๑๕.๖ (๒๖๖)
๑๗ - ๑๙	ชาย	๕๕.๖ (๕)	๑๐.๖ (๓๖)	๑๖.๖ (๓๖)	๑๖.๕ (๑๖)	๑๕.๖ (๕๕)
	หญิง	๕๖.๖ (๖)	๓.๗ (๒๗)	๖.๖ (๓๖)	๖.๖ (๑๕)	๕.๖ (๗๕)
	รวม	๕๓.๓ (๑๕)	๓.๖ (๕๗)	๕.๕ (๖๖)	๖.๕ (๓๖)	๑๖.๖ (๑๖๕)
รวม	ชาย	๕๑.๗ (๒๕)	๑๗.๓ (๑๖๕)	๑๖.๕ (๑๖๕)	๕.๖ (๖๕)	๑๗.๕ (๓๖๖)
	หญิง	๕๓.๕ (๕๖)	๓.๖ (๑๖๖)	๕.๗ (๕๗)	๖.๕ (๗๖)	๕.๖ (๓๖๗)
	รวม	๕๓.๖ (๗๖)	๑๖.๖ (๒๕๖)	๕.๕ (๒๖๖)	๕.๖ (๑๖๖)	๑๖.๖ (๖๕๕)

เป็นผู้ที่มีการศึกษาบาง อัตราส่วนของบุตรที่เรียนต่อมีจำนวนร้อยละ ๔.๔ ซึ่งก็ยังมีมากกว่าผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออก แสดงว่าเป็นผู้ที่ไม่มีใครมาศึกษาที่นั่น มีอัตราการเรียนต่อของบุตรค่าที่ต่ำที่สุดเพียงร้อยละ ๕.๑

แนวโน้มทั่วไป คือบุตรชายจะได้เรียนต่อมากกว่าบุตรหญิง ยกเว้นเพียงบางกลุ่มอายุ แต่ที่น่าสนใจก็คือ ในกลุ่มที่มีค่าอ่านหนังสือพิมพ์น้อย จำนวนร้อยละของบุตรที่เรียนต่อจะเพิ่มมากขึ้นในกลุ่มอายุที่สูงขึ้น แสดงว่าผู้ที่อ่านหนังสือบ่อยขอมสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา โอกาสการเรียนต่อของบุตรจึงไม่ลดลง แม้ว่าบุตรจะมีอายุมากขึ้น

๓. การรับฟังวิทยของบิดา การรับฟังวิทยก็เป็นปัจจัยชี้ให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจของบิดาได้ ผู้ที่รับฟังวิทยทุกวันแสดงว่าส่วนใหญ่ต้องเป็นเจ้าของวิทยุ การที่บิดารับฟังวิทยบ่อยก็ทำให้มีโอกาสศึกษากับโลกภายนอกมากขึ้น เช่นเดียวกับที่การอ่านหนังสือพิมพ์ ส่วนผู้ที่ฟังบางวันหรือนาน ๆ ครั้ง อาจเป็นผู้ที่อาศัยห่างจากบ้านคนอื่น จึงมีสภาพใกล้เคียงกับผู้ไม่เคยฟังเลย คือฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่สามารถซื้อวิทยุได้ ทำให้โอกาสในการศึกษากับโลกภายนอกน้อยลง ซึ่งมีผลต่อการศึกษาของบุตรด้วย จากตาราง ๒๓ โดยส่วนรวมแสดงแนวโน้มของบุตรที่บิดารับฟังวิทยทุกวัน จะมีอัตราการเรียนต่อสูงที่สุด ร้อยละ ๑๗.๕ และลดลงตามลำดับ ร้อยละ ๑๑.๐ เป็นบุตรที่เรียนต่อของบิดาที่รับฟังวิทยุบางวัน ร้อยละ ๘.๐ และ ๖.๐ เป็นบุตรที่เรียนต่อของบิดาที่รับฟังวิทยุนาน ๆ ครั้ง และไม่เคยฟังเลยซึ่งมีอัตราค่าต่ำสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเพศชายอายุ ๑๗ - ๑๘ ปี ของบิดาที่ไม่เคยฟังวิทยุเลยจำนวน ๔ คน มีบุตรที่เรียนต่อเพียง ๑ คน แต่เนื่องจากตัวอย่างค่ากว่า ๕ จึงมิได้แสดงจำนวนร้อยละเอาไว้

ในทำนองเดียวกัน เรื่องการรับสื่อสารต่าง ๆ ของบิดานอกจากนี้คือ การดูโทรทัศน์และภาพยนตร์ พบว่า บุตรของครอบครัวที่บิดาสนใจต่อการรับสื่อสารเหล่านี้ แสดงว่าเป็นผู้มีฐานะกว้างขวาง ความกระฉอนไกลกว่าผู้อื่น จึงสนับสนุนและเห็นความสำคัญต่อการศึกษาของบุตรในระดับสูง

ตารางที่ ๒๓ จำนวนร้อยละของผู้ที่เรียนต่อจากโรงเรียนที่เกษียณอายุแล้ว จำแนกตามกลุ่มอายุ เพศ และการรับฟังวิทยุของนิสิต

กลุ่มอายุ	เพศ	การรับฟังวิทยุของนิสิต				
		ทุกวัน	บางวัน	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยฟังเลย	รวม
๑๑ - ๑๓	ชาย	๒๑.๖ (๔๓)	๑๕.๘ (๑๓)	๑๘.๘ (๓๖)	๐.๐ (๑๗)	๑๕.๐ (๑๕๕)
	หญิง	๑๘.๐ (๓๒)	๑๑.๘ (๑๗)	๐.๐ (๓๑)	๕.๓ (๑๕)	๑๑.๕ (๑๓๘)
	รวม	๑๙.๘ (๑๕๕)	๑๓.๓ (๓๐)	๙.๕ (๖๓)	๒.๘ (๓๖)	๑๕.๗ (๒๙๓)
๑๔ - ๑๖	ชาย	๒๒.๙ (๓๐)	๒๘.๖ (๓)	๕.๒ (๒๕)	๑๖.๗ (๑๖)	๑๘.๕ (๑๑๓)
	หญิง	๑๕.๐ (๖๐)	๒.๓ (๑๖)	๗.๑ (๑๕)	๐.๐ (๘)	๑๑.๒ (๕๘)
	รวม	๑๙.๓ (๑๓๐)	๑๓.๑ (๒๓)	๕.๓ (๓๕)	๑๐.๐ (๒๐)	๑๕.๐ (๒๑๑)
๑๗ - ๑๙	ชาย	๑๗.๕ (๕๖)	๑๖.๕ (๔)	๑๑.๕ (๒๖)	๑.๐ (๕)	๑๕.๐ (๘๕)
	หญิง	๘.๓ (๕๘)	๐.๐ (๑๑)	๐.๐ (๑๔)	๐.๐ (๕)	๕.๑ (๘๑)
	รวม	๑๖.๗ (๕๕)	๕.๓ (๑๕)	๖.๘ (๕๕)	๑๐.๕ (๕)	๑๐.๒ (๑๖๕)
รวม	ชาย	๒๑.๐ (๑๕๕)	๑๘.๖ (๒๕)	๑๐.๒ (๔๖)	๕.๑ (๓๓)	๑๗.๕ (๓๕๖)
	หญิง	๑๕.๓ (๑๔๐)	๖.๘ (๕๕)	๑.๖ (๖๓)	๓.๒ (๓๑)	๕.๖ (๓๑๘)
	รวม	๑๗.๕ (๓๐๕)	๑๑.๐ (๗๖)	๘.๐ (๑๐๕)	๖.๐ (๖๕)	๑๓.๕ (๖๖๐)

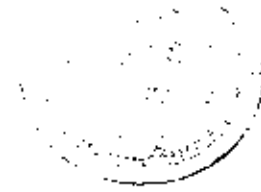
๑) อนาคตอย่างต่ำกว่า ๕

๔. ผู้พิจารณาการศึกษาของบุตร จากคำถามในเรื่องผู้ตัดสินใจในกิจการของครอบครัว เพื่อจะคลี่คลายความเป็นใหญ่ภายในบ้านระหว่างสามีและภรรยา หรือเป็นแบบประชาธิปไตย มีการตัดสินใจร่วมกัน ได้เลือกเอาเฉพาะส่วนที่ตามเกี่ยวกับผู้พิจารณาการศึกษาของบุตร มาศึกษาเพื่อหาอิทธิพลแนวโน้มระหว่างการตัดสินใจของบิดาหรือมารดา หรือร่วมกัน อย่างใหม่จะเป็นผลต่อการเรียนต่อสูงจากการศึกษาภาคบังคับของบุตรมากที่สุด

คำถามในเรื่องนี้ ได้สัมภาษณ์ทั้งหัวหน้าครัวเรือนชายและภรรยา เพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน แต่เนื่องจากขณะทำการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่แล้ว จะพยายามสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนชายก่อน โดยที่นั่นจะมีภรรยาร่วมรับฟังอยู่ด้วย เมื่อสัมภาษณ์ส่วนของหัวหน้าครัวเรือนชายจบแล้ว จึงสัมภาษณ์ภรรยาต่อและขอรองให้เป็นการสัมภาษณ์ตามลำดับผู้หญิงด้วยกัน ระหว่างนักสำรวจและภรรยาเจ้าของบ้าน เพราะเป็นคำถามซึ่งภรรยาอาจจะอายุไม่กล้าตอบเมื่อสามีอยู่ด้วย

ดังนั้น ตัวเลขที่ได้จากการสัมภาษณ์บิดา (ตาราง ๒๔) จึงมีอาจเชื่อถือได้แน่นอนนัก เพราะในขณะถามมีอิทธิพลแวดล้อมอื่นหับได้ควบคุมไว้ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นแนวทางเปรียบเทียบคำถามจากฝ่ายมารดาซึ่งให้ผลที่แน่นอนกว่า เพราะได้ควบคุมอิทธิพลสิ่งแวดล้อมไว้แล้ว ดังตัวเลขในตาราง ๒๕

ผลปรากฏว่า อิทธิพลของความเชื่อตามแบบเดิมในสังคมชนบทไทยยังคงมีอยู่ ที่เห็นความสำคัญแก่ฝ่ายชาย ผู้มีอำนาจสิทธิ์เด็ดขาดเป็นใหญ่ภายในบ้านคือ บิดา ดังมีคำกล่าวที่ว่า "ภรรยาที่ดีจะคงปฏิบัติตนเป็นนางเทวดา ให้สามีเป็นช้างเท้าหน้า" เพราะฉะนั้นอัตราส่วนของบุตรที่เรียนต่อจากการศึกษาภาคบังคับ จึงมีจำนวนสูงสุดร้อยละ ๑๖.๙ ในครอบครัวที่บิดาเป็นผู้พิจารณาในเรื่องการศึกษาของบุตร

ตารางที่ ๒๔ จำนวนร้อยละของบุตรที่เรียนต่อจากการศึกษาภาคบังคับ จำแนกตามกลุ่มอายุ เพศ และผู้พิจารณาการศึกษาบุตร (ตามบิดา)

กลุ่มอายุ	เพศ	ผู้พิจารณาการศึกษาบุตร			
		บิดา	มารดา	ร่วมกัน	รวม
๑๑ - ๑๓	ชาย	๒๐.๒ (๔๘)	-	๑๖.๓ (๔๙)	๓๖.๕ (๑๓๖)
	หญิง	๑๑.๘ (๔๗)	๖.๐ (๔)	๑๖.๔ (๕๖)	๓๓.๑ (๑๓๗)
	รวม	๑๕.๓ (๑๓๖)	๖.๐ (๔)	๑๖.๕ (๙๑)	๓๘.๘ (๒๓๑)
๑๔ - ๑๖	ชาย	๑๗.๒ (๕๔)	๖.๖ (๗)	๒๖.๘ (๕๓)	๔๙.๖ (๕๘)
	หญิง	๘.๘ (๕๖)	๑๖.๖ (๗)	๑๔.๖ (๓๓)	๓๙.๘ (๙๖)
	รวม	๑๓.๖ (๑๑๔)	๑๖.๖ (๑๔)	๒๐.๗ (๗๖)	๕๐.๙ (๑๖๖)
๑๗ - ๑๙	ชาย	๘.๑ (๕๔)	๑๖.๘ (๗)	๑๗.๘ (๒๕)	๔๒.๖ (๗๖)
	หญิง	๑๑.๑ (๓๖)	๖.๐ (๔)	๑๖.๖ (๒๕)	๓๓.๖ (๗๖)
	รวม	๑๐.๐ (๘๐)	๑๑.๖ (๑๔)	๑๗.๘ (๕๖)	๓๙.๖ (๑๖๖)
รวม	ชาย	๑๕.๓ (๑๘๑)	๒๑.๘ (๑๘)	๒๖.๗ (๑๖๖)	๖๓.๘ (๒๖๕)
	หญิง	๑๐.๐ (๑๓๕)	๑๖.๖ (๑๓๓)	๑๖.๖ (๑๐๓)	๔๓.๖ (๓๐๕)
	รวม	๑๒.๖ (๑๐๖)	๑๙.๑ (๑๓๗)	๒๑.๖ (๒๖๙)	๕๓.๓ (๖๑๐)

ตารางที่ ๒๕ จำนวนร้อยละของบุตรที่เรียนต่อจากการศึกษาภาคบังคับ จำแนกตาม
 กลุ่มอายุ เพศ และผู้พิจารณาการศึกษาบุตร (ตามมารดา)

กลุ่มอายุ	เพศ	ผู้พิจารณาการศึกษาบุตร			
		บิดา	มารดา	รวมกัน	รวม
๑๑ - ๑๓	ชาย	๒๕.๕ (๖๗)	๑๕.๓ (๑๕)	๑๖.๑ (๖๖)	๒๖.๖ (๑๕๓)
	หญิง	๑๔.๕ (๖๕)	๕.๖ (๑๕)	๑๒.๕ (๗๖)	๑๕.๕ (๑๕๓)
	รวม	๒๑.๕ (๑๓๖)	๓.๕ (๓๖)	๑๕.๓ (๑๓๖)	๑๗.๖ (๒๗๖)
๑๔ - ๑๖	ชาย	๑๖.๕ (๕๗)	๑๓.๖ (๒๓)	๒๕.๖ (๕๖)	๑๗.๕ (๑๖๖)
	หญิง	๑๖.๖ (๓๕)	๑๕.๕ (๑๓)	๑๓.๖ (๕๕)	๑๖.๕ (๕๖)
	รวม	๑๖.๖ (๕๖)	๑๓.๕ (๓๖)	๑๕.๖ (๕๕)	๑๕.๖ (๒๖๖)
๑๗ - ๑๘	ชาย	๕.๖ (๒๕)	๑๖.๖ (๑๕)	๑๗.๕ (๓๕)	๑๕.๕ (๓๕)
	หญิง	๕.๕ (๓๖)	๓.๖ (๑๖)	๓.๖ (๓๖)	๕.๖ (๕๖)
	รวม	๕.๕ (๕๖)	๑๖.๕ (๓๕)	๑๖.๖ (๒๕)	๑๖.๖ (๑๕๕)
รวม	ชาย	๑๕.๕ (๑๓๕)	๑๖.๕ (๕๕)	๑๕.๖ (๑๕๖)	๑๕.๖ (๓๕๖)
	หญิง	๑๕.๖ (๑๓๖)	๖.๕ (๕๖)	๕.๕ (๑๕๖)	๑๖.๕ (๓๖๖)
	รวม	๑๖.๖ (๒๗๕)	๑๖.๕ (๑๖๖)	๑๕.๖ (๒๗๕)	๑๖.๖ (๒๗๖)

ส่วนผู้พิจารณาตัดสินใจร่วมกัน จำนวนร้อยละของบุตรที่เรียนต่อก็ยังมีอัตราที่สูงกว่า ครอบครัวที่มารดาเป็นผู้พิจารณาตัดสินเรื่องการศึกษาของบุตรแต่เพียงผู้เดียวในอัตราร้อยละ ๑๔.๓ และ ๑๑.๔ ตามลำดับ ในครอบครัวที่มารดาเป็นผู้ตัดสินพิจารณาการศึกษาบุตรแต่เพียงคนเดียว จำนวนร้อยละของบุตรที่ศึกษาต่อจะต่ำสุด ซึ่งตรงกับที่ Gill และ Spilka^{๕๐} ได้ศึกษาในหมู่เด็กเม็กซิกัน-อเมริกัน พบว่า ครอบครัวที่ภรรยาเป็นใหญ่บุตรจะเรียนต่อในอัตราต่ำ และในครอบครัวที่มีการพิจารณาาร่วมกันระหว่างบิดากับมารดา มีอัตราการเรียนต่อจากภาคบังคับของบุตรสูงกว่า แสดงว่าแนวโน้มของลักษณะสังคมไทยในชนบท อาจเปลี่ยนแปลงความเชื่อถือไปตามวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่นิยมความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

^{๕๐}Gill and Spilka. loc. cit.